

„Studia Etnologiczne i Antropologiczne”
Uniwersytet Śląski w Katowicach / University of Silesia in Katowice
Wydział Humanistyczny / Faculty of Humanities

Instytutu Nauk o Kulturze / Institute of Culture Studies
ISSN: 2353-9860 (Online) DOI: 10.31261/SEIA.

ul. Bielska 62, 43-400 Cieszyń, Polska
tel.: (+48) 33 854 6150, fax.: (+48) 33 854 6101
e-mail: seia@us.edu.pl
www.journals.us.edu.pl

Call For Papers

Studia Etnologiczne i Antropologiczne, t. 22 (1)

MUR, MUREK, OGRODZENIE

Fot. J. Poremba

W najbliższym czasie “wielki, piękny mur” na granicy z Meksykiem raczej nie zostanie ukończony. Ale sama idea prędko nie zniknie i zapewne będzie rozgrzewać atmosferę polityczną w USA jeszcze przez najbliższe lata. Do czego jednak dzisiaj potrzebny jest nam mur na politycznej granicy? Twarda granica – której jednym z pierwszych skojarzeń jest właśnie owa forma architektoniczna – to przecież wyniosła i nieprzyjazna linia, która zakłóca niezwykle ważną dla współczesnego człowieka potrzebę przemieszczania się. Czy zjawisko to należy traktować jako “fantomową tęsknotę za granicami” (żeby użyć sformułowania Franka Jacobsa) – czy może stoi za nią coś więcej; może mur graniczny jest na powrót czymś koniecznym dla dobrobytu i rozwoju współczesnego państwa, a ostatnio także dla epidemicznego bezpieczeństwa? Odpowiedź na te pytania jest o tyle jeszcze trudniejsza, o ile rzadko kiedy mur rzeczywiście stanowi skuteczną barierę przed intruzami. Mur graniczny nie chroni przed migracjami czy zarazkami. Tak było w czasach cesarza Hadriana – nie inaczej stało się za prezydentury Donalda Trumpa. Mur – jakkolwiek by on nie był: z kamienia, stali czy betonu – może co najwyżej spowalniać lub ograniczać ludzką mobilność. Powód? W dzisiejszym świecie stabilne wyrażnie wytyczone granice po prostu nie istnieją. (A może nigdy nie istniały?). To, co na zewnątrz z tym, co wewnątrz nie da się dziś precyzyjnie oddzielić.

„Studia Etnologiczne i Antropologiczne”
Uniwersytet Śląski w Katowicach / University of Silesia in Katowice
Wydział Humanistyczny / Faculty of Humanities

Instytutu Nauk o Kulturze / Institute of Culture Studies
ISSN: 2353-9860 (Online) DOI: 10.31261/SEIA.

ul. Bielska 62, 43-400 Cieszyń, Polska
tel.: (+48) 33 854 6150, fax.: (+48) 33 854 6101
e-mail: seia@us.edu.pl
www.journals.us.edu.pl

Obecnie granice nie pokrywają się obecnie z suwerennością czy władzą polityczną. Czy państwo kończy się na swych granicach, a może dopiero tam, gdzie nie dociera już swym zasięgiem “narodowa” telefonia komórkowa czy przestaje obowiązywać jego waluta? Odpowiedzi na te pytania dla nikogo nie są proste. Myśląc o “krawędziach politycznych” państwa, najczęściej myślimy o granicach lądowych (wyjątkiem są być może tylko w tym względzie “narody wyspiarskie”). To w znacznej mierze zasługa naszego przywiązania do lądu – swoistego terracentryzmu. I tak wikipedia podaje, iż Polska graniczy tylko z 7 krajami. Bierze jednak pod uwagę tylko granice lądowe. To o tyle zastanawiające, iż ich znaczenie w kontaktach międzynarodowych sukcesywnie maleje, wzrasta natomiast rola dróg morskich, lotniczych czy... cyfrowych. Wszystkie stają się dziś prawdziwymi korytarzami w globalnym systemie wymiany i komunikacji. Mimo galopującej globalizacji granice wydają się potrzebne jak nigdy wcześniej. To ze względu na nierówności społeczne na świecie, które mają dzisiaj wybitnie charakter przestrzenny. Dziś poziom życia w poszczególnych krajach może różnić się w sposób diametralny, a migracja – z krajów biednych do bogatych – to kwestia awansu społecznego. Dlatego też granice we współczesnym świecie różnią się od tych z dnia wczorajszego, ale i mają pewne wspólne elementy. Mianowicie, są wszechobecne, dynamiczne, pofragmentowane i nierzadko głęboko ukryte oraz ściśle powiązane ze światem zaawansowanych cyfrowych technologii. W tomie „Studiów Etnologicznych i Antropologicznych” 22 (1) chcemy zastanowić się, czym są fizyczne granice obecnie – a czym były kiedyś. Dobrym pretekstem do tego typu rozważań są różnego rodzaju graniczne konstrukcje: mury, murki i ogrodzenia. Te, jak sądzimy, mówią wiele o idei graniczności na przestrzeni czasu.

W projektowanym tomie zachęcamy szczególnie do refleksji nad następującą wiązką tematów:

- dynamiką infrastruktury granicznej: wartowni, ogrodzeń, checkpointów, międzypaństwowych centrów handlowych itp.,
- murem, murkiem i ogrodzeniem jako fenomenami historycznymi, mającymi związek z konkretnymi zjawiskami społeczno-kulturowymi,
- relacjami muru... i państwa,
- murem jako źródłem przemocy i agresji
- rolą muru w konstruowaniu “mistycznej geografii”.

Termin zgłaszania tekstów za pośrednictwem platformy OJS www.journals.us.edu.pl:
15 grudnia 2021 roku.

Redakcja dysponuje również papierowymi wydaniem rocznika za lata: 2012, 2014, 2015 i 2016. Wszystkich zainteresowanych uzupełnieniem swojej kolekcji papierowych wydań

„Studia Etnologiczne i Antropologiczne”
Uniwersytet Śląski w Katowicach / University of Silesia in Katowice
Wydział Humanistyczny / Faculty of Humanities

Instytutu Nauk o Kulturze / Institute of Culture Studies
ISSN: 2353-9860 (Online) DOI: 10.31261/SEIA.

ul. Bielska 62, 43-400 Cieszyń, Polska
tel.: (+48) 33 854 6150, fax.: (+48) 33 854 6101

e-mail: seia@us.edu.pl
www.journals.us.edu.pl

„Studiów Etnologicznych i Antropologicznych” prosimy o mailowy kontakt z Redakcją:
seia@us.edu.pl.

"STUDIA ETNOLOGICZNE I ANTROPOLOGICZNE" to specjalistyczne czasopismo naukowe o profilu etnologicznym i zarazem antropologicznym, które stanowi forum prezentowania najnowszych materiałów z badań nad zjawiskami i procesami kulturowymi zachodzącymi zarówno lokalnie, regionalnie, ale i globalnie ze szczególnym uwzględnieniem rejonu Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej.

"Studia Etnologiczne i Antropologiczne" ukazują się od 1997 roku. Czasopismo jest wydawane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego z ramienia Instytutu Nauk o Kulturze w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. W wersji drukowanej czasopismo ukazywało się w latach 1997-2017, natomiast od 2018 roku jest publikowane w wersji elektronicznej (Open Access).

Na łamach „Studiów Etnologicznych i Antropologicznych” publikowane są rozprawy naukowe oraz doniesienia z badań, wpisujące się w obszar zainteresowań nauk o kulturze i religii. Profil czasopisma wynika ze specyfiki cieszyńskiego ośrodka etnologicznego, który od momentu powstania intensywnie współpracuje ze słowackimi i czeskimi ośrodkami naukowymi. „Studia Etnologiczne i Antropologiczne” stwarzają etnologom, antropologom i przedstawicielom pokrewnych dyscyplin możliwość dyskusji, wymiany doświadczeń i zapoznawania się z wynikami aktualnie prowadzonych badań.

Czasopismo nasze jest indeksowane w następujących bazach:

- Baza bibliograficzna czasopism humanistycznych i społecznych BazHum,
- Central and Eastern European Online Library [CEEOL],
- ICI Journals Master List,
- Polska baza cytowań POL-index.
- ERIH+

Obecnie staramy się o umieszczenie półrocznika w bazie danych: SCOPUS,

Redakcja zaprasza do nadsyłania artykułów naukowych, sprawozdań, recenzji i komunikatów w języku: polskim, czeskim, słowackim i angielskim. Teksty, przygotowane zgodnie z zaleceniami redakcyjnymi, prosimy kierować do Redakcji za pośrednictwem platformy www.journals.us.edu.pl

„Studia Etnologiczne i Antropologiczne”

Uniwersytet Śląski w Katowicach / University of Silesia in Katowice
Wydział Humanistyczny / Faculty of Humanities

Instytutu Nauk o Kulturze / Institute of Culture Studies

ISSN: 2353-9860 (Online) **DOI:** 10.31261/SEiA.

ul. Bielska 62, 43-400 Cieszyn, Polska
tel.: (+48) 33 854 6150, fax.: (+48) 33 854 6101

e-mail: seia@us.edu.pl

www.journals.us.edu.pl

Serdecznie zapraszamy do współpracy!